

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av en violin i Karlstad

Linderson, Hans

2018

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2018). *Dendrokronologisk analys av en violin i Karlstad*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2018:24). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

12 APRIL 2018

**Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2018:24
Hans Linderson****DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV EN VIOLIN I KARLSTAD****Uppdragsgivare:** Davidsson Musik, Gruvgången 31, 65343 Karlstad
Per Olov Davidsson**Område:** SE Dalarna Prov nr: 83336-83344 Antal träd, Foto: 2**Dendrokronologiskt objekt: Senare info: blyertsnotering”1832”****Resultat:**

Dendro nr:	ProvNr Beskrivning	Träd- slag	Antal ÅR; 1 radie om inget annat anges	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året) Sammanvägt ST	Kommentarer Alternativ fällningstid Mest sannolik fällningstid ; groddår AD ± 20
0056029,1	Bas-sida	Tall	86		1813		
0056029,2	Treblesida	Tall	96		1805		
0056029,9	totalt		104		1813	E 1813	1815-1870; 1650

Kommentarer till resultaten

Virket är av **furu** och är avverkat **efter 1813**. De två delarna är tagna ur **ett gemensamt träd**. För att få exakt fällningstid på virket behövs vankant. För att få ett tidsbegränsat tidsspann för avverkningstiden behövs åtminstone splint (den vita veden som ligger ytterst utanpå den röda kärnveden). Den senare ytkaraktären är otydlig på de bilder som jag har studerat. Proveniensen är **norra Kalmar län till Östergötland**.

Scenario A

Virket saknar splint: då är virket avverkat efter 1853.

Scenario B

Virket innehåller 40-70 årsringar splint: då är virket avverkat efter 1814-1843

Scenario C

Virket innehåller cirka 30 årsringar splint: då är virket avverkat efter cirka 1824-1853

Detta indikeras på några av bilderna.

Om jag måste, i skrivande stund, välja när virket är avverkat så föreslår jag 1840-1850-talet.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger har en alternativ datering noterats samt trädens bedömda groddår.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ's arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891